

S?n?f ?çi Rahats?z Edici Davran??lar Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *S?n?f ?çi Rahats?z Edici Davran??lar Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30306>

Özet

Sınıf İçi Rahatsız Edici Davranışlar Ölçeği, öğretmenlerin sınıf ortamında gözlemlediği, öğrencilerin akademik ve sosyal öğrenme süreçlerini olumsuz etkileyebilecek rahatsız edici davranışlar? de?erlendirmek amacıyla kullanılan bir derecelendirme ölçeğidir. Ölçek, Y. Burak ve E. Ahmeto?lu tarafından 2020 yılında gerçekleştirilen bir ara?tırma kapsamında Türkçeye uyarlama çalışması olarak kullanılmı?tır. Bu çalışmada, özellikle Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB) olan çocukların kaynaştırma ve bütünleştirme süreçlerinde öğretmenlerle ilgili de?işkenleri incelemeye odaklanılmı?tır. Ölçek, 5'li Likert tipi bir derecelendirme yapısıyla yanıtlanmaktadır ve uyarılma türündedir.

Anahtar Kelimeler

Sınıf içi davranışlar, Rahatsız edici davranışlar, Otizm Spektrum Bozukluğu, Kaynaştırma, Öğretmen de?erlendirmesi, Uyarılma, Psikometrik.

Yazarlar

Y. Burak, E. Ahmeto?lu

Amaç

Sınıf İçi Rahatsız Edici Davranışlar Ölçeği'nin birincil amacı, eğitim ortamlarında öğrencilerin sergilediği ve öğretim akışını bozan veya diğer öğrencilerin öğrenme deneyimlerini olumsuz etkileyen davranışların sıklığını ve yoğunluğunu nicel olarak ölçmektir. Bu ölçek, öğretmenlere, hangi davranışların en yüksek düzeyde rahatsızlık yarattığını belirleme ve buna yönelik etkili sınıf yönetimi stratejileri geliştirme imkanı sunar.

Ölçeğin Türkçeye uyarlama çalışması (Burak & Ahmeto?lu, 2020), özellikle özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin, özellikle Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB) tanısı almış çocukların, genel eğitim sınıflarına kaynaştırılması süreçlerinde karşılaşılan zorlukları öğretmen perspektifinden de?erlendirmeyi amaçlanmaktadır. Bu sayede, OSB'li öğrencilerin sınıf içi uyumuna ilişkin önemli veriler elde edilmiştir.

Yapı

Sınıf İçi Rahatsız Edici Davranışlar Ölçeği, sınıf içi bağlamda gözlemlenebilen ve genellikle dikkatli davranışlar kategorisine giren eylemleri ölçmeye odaklanan bir yapıya sahiptir. Orijinal ölçeğin boyutları, dikkat dağınıklık, kurallara uymama ve sözel veya fiziksel rahatsızlık verme gibi temel davranışsal sorun alanları kapsar.

Ölçekteki maddeler, ö?retmenlerden her bir davran??n kendileri için ne kadar rahats?z edici oldu?unu 5 dereceli Likert tipinde de?erlendirmelerini ister. Bu yap?, yaln?zca davran??n varl??n? de?il, ayn? zamanda bu davran??n s?n?f ortam?ndaki i?leyi? üzerindeki subjektif etkisini de ölçmeye olanak tan?r.

Geçerlik

Burak ve Ahmeto?lu (2020) taraf?ndan ger?ekle?tirilen uyarlama çal??mas?na ait geçerlik analizlerinin sonuçlar?, sa?lanan kaynak özetinde belirtilmemiştir. Ancak, uyarlama çal??malar?nda ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü kan?tlamak amac?yla genellikle ****yap? geçerli?i**** (faktör analizi) test edilir.

Geçerlik, ölçe?in ger?ekten de s?n?f içi rahats?z edici davran??lar yap?s?n? ölçtü?ünü gösteren en önemli psikometrik özelliktir. Bu kapsamda, ölçe?in Türkçe formu için dilsel ve kültürel e?de?erlik çal??malar?n?n yan? s?ra, orijinal yap?yla kar??la?t?rma analizlerin yap?lm?? olmas? beklenir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik (tutarl?l?k) bilgileri kaynak içerikte yer almamaktadır. Bir derecelendirme ölçe?inin güvenilirli?i, ayn? ko?ullar alt?nda tekrar uyguland??nda tutarlı sonuçlar üretme yetene?i ile ilgilidir.

Uyarlama çal??malar?nda, ölçe?in iç tutarlıl??n? belirlemek için yaygın olarak ****Cronbach Alfa**** katsay?s? kullanılır. Güvenirlik de?erlerinin raporlanmas?, ölçe?in ö?retmen de?erlendirmelerinde kararlı ve güvenilir bir araç olarak kullanılmayaca??n? anlamak için hayati önem ta??r.

Faktör Analizi

S?n?f ?çi Rahats?z Edici Davran??lar Ölçe?i'nin Türkçe formunun faktör yap?s?n?n incelenmesi, ölçe?in yap? geçerli?ini destekleyen temel ad?mlardan biridir. Psikometrik aç?dan, faktör analizi (Aç?mlay?c? veya Do?rulay?c?) ölçek maddelerinin hangi temel davran?? boyutlar?n? temsil etti?ini ortaya koyar.

Bu analiz, ölçe?in tek boyutlu mu yoksa birden fazla alt boyuttan m? olutu?unu belirler. Örne?in, rahats?z edici davran??lar "Pasif Rahats?zl?k" ve "Aktif Rahats?zl?k" gibi alt faktörlere ayr?labilir. Burak ve Ahmeto?lu (2020) çal??mas?nda, elde edilen faktör yap?s?n?n, ölçe?in Otizm Spektrum Bozuklu?u olan ö?rencilerin davran??lar?n? de?erlendirmedeki etkinli?ini desteklemesi beklenir.

Enstrüman

Test Türü: Uyarlama (Ö?retmen Derecelendirme Ölçe?i)

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme. Yan?t seçenekleri: **5=Oldukça Rahats?z Edici**, **4=Rahats?z Edici**, **3=K?smeden Rahats?z Edici**, **2=Biraz Rahats?z Edici** ve **1=Hiç Rahats?z Edici De?il**.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlanan Versiyon)

Popülasyon Grubu: Ö?retmenler (Ölçe?i Dolduranlar); Okul Ça?? Ö?rencileri (De?erlendirilen Popülasyon)

Ya? Grubu: ?lkokul ve Ortaokul düzeyindeki ö?renciler (Referans çal??man?n ba?lam?na uygun olarak).

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, özellikle kayna?t?rma ve bütünle?tirme programlar?na dahil olan Otizm Spektrum Bozuklu?u olan ö?rencileri de?erlendiren ö?retmenler üzerinde kullan?lm??t?r.

Test Metodolojisi: Ö?retmenlerin, de?erlendirilen ö?rencinin s?n?f içi davran??lar?n? dikkate alarak her bir maddeyi, kendileri için yaratt??? rahats?zlik düzeyine göre i?aretleme?i eklindedir.

Anahtar Kelimeler

S?n?f disiplini, Davran?? sorunu, Özel e?itim, Okul psikolojisi, Ö?retmen de?i?kenleri, Uyarlama, Derecelendirme Ölçe?i.

Yazarlar

Yazarlar: Y. Burak, E. Ahmeto?lu

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Belirtilmemi?tir.

Ba?li?k E-posta Adresleri: Belirtilmemi?tir.

Yaz??ma Adresi: Belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

S?n?f ?çi Rahats?z Edici Davran??lar Ölçe?i'nin Türkçe uyarlama çal??mas? 2020 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için, telif haklar? ve izinler konusunda orijinal ölçek geli?tiricileri ve uyarlama çal??mas?n? yürüten Y. Burak ve E. Ahmeto?lu ile ileti?ime geçilmesi önerilmektedir.

Ölçeğin orijinal PDF dokümanı aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [sınıf-ici-rahatsız-edici-davranislar-olcegi-toad.pdf](#)

Referanslar

Burak, Y. & Ahmetoğlu, E. (2020). "Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Çocukların Kaynaştırılması ve Bütünleştirilmesinde Öğretmenlerle İlgili Değişkenlerin İncelenmesi". *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*. 19(73), 478-503. Makalenin Dergipark bağlantısı: [dergipark.org.tr](#)

Ölçeğin orijinal PDF dosyası buradadır: [sınıf-ici-rahatsız-edici-davranislar-olcegi-toad.pdf](#)

Sınıf İçi Rahatsız Edici Davranışlar Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin maddeleri kaynak içerikte sağlanmadığı için burada listelenememiştir. Maddelerin tam listesi ve detayları için lütfen Burak ve Ahmetoğlu (2020) referans çalışmasını veya yukarıda bağlantısı verilen PDF dosyasını inceleyiniz.